

Posudek oponentky bakalářské práce BcA. Evy Kovalčíkové „Fonction du sommeil, des rêves et de l'esthétique onirique dans le recueil Hommes oubliés de dieu d'Albert Cossery“ předkládané v roce 2024 na Ústavu románských studií

Celkové zhodnocení práce

Eva Kovalčíková si pro svoji bakalářskou práci vybrala dílo slavného egyptského spisovatele Alberta Cosseryho, jehož životní filozofie lenosti a zahálky se výrazně odrazila i v jeho literární tvorbě. Vyváženě komponovaná struktura bakalářské práce uvádí do Cosseryho díla i jeho životního příběhu, naznačuje jeho postavení v dobové literární společnosti i světové literatuře, následně představuje vybrané teorie spánku a snění, z nichž vybírá zejména ty s politickým přesahem, které autorce v následné interpretační části pomáhají rozlišit potenciálně subversivní poetiku povídek. Bakalantka si vybírá prizma snu, jakožto prohloubení interpretačního rámce spánku, který je pro nahlížení Cosseryho díla standardní (to se myslím projevuje v části „5. Sommeil et rêves dans les autres œuvres de Cossery“, kde rozpracování funkcí snů není tak pečlivé a analýza se soustředí na estetiku a funkci spánku v románech). Všimá si jednotlivých funkcí různých druhů snů v povídkách a nevyhýbá se rozporům mezi nimi. Přináší tak originální strukturaci tohoto motivu. K ilustraci svých argumentů využívá poměrně dlouhé, ale vhodně vybrané ukázky. Závěr práce úspěšně shrnuje sledovanou problematiku typů snu a snění v Cosseryho sbírce a propojuje teoretickou část s interpretační. Je napsaný čtivě a je poměrně dobře strukturovaný až na úplně poslední dva odstavce, kde autorka práce naznačuje další možné směry bádání a které nechávají závěr práce zbytečně otevřený a nedořečený. Práce je obecně napsána jasně a čtivě, argumentace plyne logicky.

Připomínky k bakalářské práci

Obecně se domnívám, že předkládané bakalářské práci je málo co vytknout, vybírám tak jen několik věcí, co mě napadly. Větší pozornost by si určitě zasloužil seznam literatury.

V práci mi chybělo zamyšlení nad stavem bádání o Cosseryho tvorbě, zhodnocení toho, co o něm bylo (a v jakých jazycích) napsáno a charakteristika hlavní sekundární literatury, kterou práce používá. Posloužilo by to pro lepší orientaci v tom, co je přínosem bakalářských interpretací a kde navazuje na již stávající poznání. Vzhledem k tomu, jak úspěšně shrnuje velké množství teorií snu a spánku ve své teoretické části (která by si nicméně zasloužila ve svém závěru krátké shrnutí), by to pro ni jistě nebyl problém.

Práce má občas nekonzistentní grafickou úpravu, odlišné odsazení odstavců, nejednotné využití kurzívy atp., jak ostatně píše konkrétně vedoucí práce ve svém posudku. Nejsem si také jistá, že je vhodné citace zvýrazňovat rovnou třikrát – odsazením, uvozovkami a kurzívou. Na s. 34 se pravděpodobně v důsledku přepisování objevují dvě varianty stejné věty.

Rozdělení bibliografie na primární, sekundární a terciární zdroje je pojato poměrně nestandardně – i s pozdějšími Cosseryho romány se v práci pracuje jako s primárními zdroji (nerozumím zároveň, proč u nich nejsou uvedeny plné bibliografické údaje), přičemž sekundární literaturu zde bakalantka uvádí jako terciární. V bibliografii se také nekonzistentně uvádějí některé údaje, zejména vydavatel a místo vydání, minimálně jedna položka se také v seznamu literatury opakuje.

Dotazy k obhajobě

Albert Cossery byl údajně obdivovatelem o něco staršího egyptského spisovatele a dramatika Tawfíqa al-Hakíma, který ve třicátých letech zdramatizoval biblický a koránský příběh o sedmi spáčích jako *Lidé jeskyně* (Ahl al-kaḥf). Dala by se v Cosseryho díle rozpoznat linie inspirace touto legendou (ve využití motivu spánku v podobné funkci) či dokonce al-Hakímovým zpracováním?

V práci bakalantka zmiňuje, že Cosseryho jazyk v knize „Bohem zapomenutí lidé“ se rozrůžňuje podle toho, zda mluví postava, či vypravěč (s. 23). Zároveň (jak upozorňuje také vedoucí práce ve svém posudku) naznačuje, že Cosseryho francouzština je specifická prosakováním egyptského dialektu (s. 8). Bylo by možné uvést konkrétní příklady nebo jinak tato tvrzení podložit? Pokud bakalantka měla možnost podívat se například na české či jiné překlady Cosseryho, projevuje se podle ní rozrůžnění jazykových variet i v nich?

V závěru práce zaznívá opatrné vyjádření, že „*Les Hommes oubliés de Dieu* peut commenter aisément les thèmes du repos dans les mouvements contemporains de ralentissement ainsi que le courant économique et écologique de la décroissance“ (s.41). Může být Cosseryho literární dílo podle autorky v něčem i přímo inspirací pro současnou teorii a praxi nerůstu?

Závěr

Bakalářská práce Evy Kovalčíkové je zajímavým a originálním interpretačním gestem. Práce je pečlivě zpracovaná, účinně používá prameny i literaturu ke koherentní argumentaci a navzdory vytýkaným drobnostem přesahuje podle mého názoru nároky kladené na bakalářskou práci. **Doporučuji ji proto k obhajobě** a navrhuji hodnocení **v ý b o r n ě**. Těším se na zajímavou diskuzi.

V Praze 25. ledna 2024

Mgr. Adéla Provazníková